

КАМАСУТРА

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **tryst**, 2008

Превод от италиански Весела Лулова Цалова
Редактор Надежда Делева
Технически редактор Станислав Иванов
Коректор Антония Михайлова

Първо издание на „Труд“
Печ. коли 21

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „Труд“
ул. „Гео Милев“ № 158, тел.: 987-82-61, 987-29-24, 0888-20-61-20
Разпространение – тел.: 846-75-29, 846-75-65
e-mail:office@trud.cc
www.trud.cc
www.znam.bg

Печат „Лито Балкан“ АД

© 2006 Guinti Editore S.p.A., Firenze – Milano
www.guinti.it

© Весела Лулова Цалова, превод, 2008 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2008 г.

ISBN 978-954-528-833-3

Камасутра – портрет на една култура

Приписана на есето на Ватсаяна Маланага и водеща началото си от IV в. сл.Хр., „Камасутра“, ако не е най-античният, то е най-известният от текстовете за еротични индийски техники. В търсенето на културни паралели тя се нарежда до предшестващите китайски еротични наръчници, особено до „Принципите на секса“ от маестро Джун Чен и до „Изкуството на любовта“ (*Ars amatoria*) на Овидий. Всъщност с таоистката литература за секса допирни точки има смушаващият и студен „клиничен“ подход при класирането на техниките; при Овидий се премахва всякаква чувствена жилка до степен, достигаща цинизма, за да представи ухажването като истинско и точно изкуство. Действително обаче доста повече, отколкото в „Изкуството на любовта“, „Камасутра“ се е запечатала в колективните представи на Запада като текст, който предлага модели за сексуално поведение, изпитани в екзотичния, фантастичен и неясен Ориент. И днес все още си остава едно от прелистваните и цитирани произведения повече, отколкото в действителност е четено и възприемано в своята истинска същност. Отвъд какъвто и да е паралелизъм, „Камасутра“ всъщност е текст, дълбоко свързан с културата на света, на който принадлежи, а именно Индия от епохата на гупта – династията, по времето на която

страната достига до забележителен културен, литературен и религиозен разцвет; и е един от малкото прецизни документи на обществото от онова време, свидетелстващ за неговите обичаи и нрави.

За автора се знае твърде малко. Ватсаяна Маланага, изглежда, пристигнал в Бенарес, свещен град по бреговете на Ганг, в последния период от своя живот, за да остави там тленните си останки в знак на уважение към свещените писания на индуизма. И в града, посветен на бог Шива, съчинява „Камасутра“ или по-вероятно е да е съставил текста на санскритски, съединявайки в органична и тълковна форма различни произведения по еротология, написани през предишните години. *Сутра* означава „афоризъм“, а афористичната форма е най-лесната, за да се запази недокоснат типът на познанието, който авторът вероятно е черпел от неписаните предания. Почти със сигурност създателят е преследвал религиозна цел. Любовта, удоволствието от усещанията (*кама*) е изкуство за изучаване, но също и основен принцип от етичния кодекс, върху който се базира – и до днес – индийското общество. Във виждането на света, основан върху *кармата* (концепцията, според която последствията от човешките постъпки определят следващата инкарнация в цикъла на преражданията), принципът на кама е отвеждан обратно към онази система от ценности, които индивидът е придържан да уважава, за да си уреди положително сметките с предишния стадий от своята инкарнация, а именно към Пурушартхас (*purusharthas*). Тези ценности се разделят на дхарма (*dharma* – етично-религиозен опит), артха (*artha* – политическа и икономическа дейност) и точно тази кама (дейност на сетивата), на-

речени в съвкупност *триварга* (*trivarga*). В индуиското мислене такива принципи трябва да съжителстват и хармонично да се обединяват, а точно хармонията на „триварга“ позволява на индивида да се стреми към постигането на крайната цел на съществуването – мокша (*moksha*), тоест освобождаването на душата от цикъла на реинкарнациите.

Следователно Камасутра се предлага като наръчник за коректното упражнение на кама. Обратно на смисъла на любовта в обичаите на западния свят, концепцията за кама обхваща цялостната дейност на сетивата: сексуалното желание, удоволствието, любовта, физическото сливане, сладострастието и така нататък. Произведението се обръща към *нагарика* (*nagarika*), гражданите модел на обществото инду, към съпругите и куртизанките им, и двете наричани *найика* (*navika*). Необходимо е да се помни, че бракът в културата инду е определен да бъде свещен и е единственият кръг, в който е позволено да се чества любовта. Затова текстът се разпространява според условията, които дават възможност на един мъж и една жена да се свържат с брак. Анализират се културното възпитание, социалната класа, стилът на живот, начинът за нагизждане на потенциалните младоженци, както и различни подробности за сближаване и поведение, към които да се придържат по време на сексуалното сливане, което е донесло огромна слава

на произведението. Комплексната представа за любовта, която се добива от Камасутра – шлифована по четири начина от плътската връзка, от играта с усещанията, от взаимното спонтанно и притежателно привличане и от порива пред красотата на другия – все пак не се наслоява върху тази, която е изградил Западът, и пак в крайна сметка се счепква с неразрешимата антитеза тяло–дух.

Авторът възприема отчуждената гледна точка, в която дидактичното намерение се съединява със социологическото внимание и плахото теоретично желание. И тук изплуват онези противоречия на обществото инду, които още повече превръщат произведението в дъщерно на една доста отдалечена култура от тази на Запада. Например концепцията за женската фигура: въпреки че се дешифрира, че жените наравно с мъжете могат и трябва да четат Камасутра, изпъква съществената полярност, в която мъжът е активният и доминиращ елемент, а жената по същество е напълно подчинена на чуждата воля. И това, не толкова защото на младата невеста ѝ се дават наставления как трябва да се заеме с дребния домакински бюджет. Всъщност посъветвана е и за занимания, присъщи на мъжете, като хазартните игри, но тези дейности имат само един и същи общ смисъл, а именно да достави удоволствие на съпруга си. Произведението може да има вид на остаряло също и заради претенцията си, че в същината на секса могат да бъдат установени някакви правила извън автентичното и взаимното удоволствие на партньорите. Но точно след като е признат емоционалният аспект в срещата между двата пола и след като не може да се говори за него, може би му

се отрежда „статус“ на индивидуален и невъзможен за споделяне навън опит, имайки предвид, че в индийската култура „сантиментализмът“, както той се разбира в западния свят от епохата на романтизма и нататък, е непознат идеал.

В края на краищата е интересно „диалектичното“ поведение по отношение на предписанията от закона инду: от една страна, авторът приема брака като свещено задължение, но същевременно е наясно, че сексуалното удоволствие е една от най-големите радости и че желанието е вродено във всяко човешко същество. Предписването на правила за поведение изглежда като опит да се уравни институционалните и социалните компоненти с индивидуалните в сексуалната сфера. В този смисъл хармоничното упражнение кама, изпробвано преди 1700 години в Индия от епохата на гупта, и днес все още продължава да бъде актуално.

КАМА – БОГЪТ НА ЛЮБОВТА

Син на Лакими, невеста на Вишну и богиня на красотата и просперитета в индуската митология от епохата на ведите, Кама представлява космическото желание, творческият импулс и, доколкото той прави възможни всички следващи творения, е определен за първия изплувал от първичния хаос. Традиционната иконография го изографисва като красив младеж на гърба на своето животно за езда (папагал), заобиколен от небесни нимфи, които поразява със стрелите, излитащи от лъка му от захарна тръстика и корда, накичена с наниз от пчели. Разказва се легенда, че Кама бил поканен от Брахма, за да стимулира страстта на Шива към Парвати, прекъсвайки медитацията на бога. Кама се покачил на върха, взел лъка и преди да пусне стрелата, се съсредоточил: останал неподвижен 60 милиона години, после Шива отворил очи и веднага пожелал красивата Парвати, но като се усетил за

присъствието на Кама, го изпепелил с третото си око. Впоследствие богът се разкаля и го съжвил, придавайки му безплътна форма (ананга). По същия начин както желанието, така и Кама завинаги остава ефирен като вятъра и е способен да проникне навсякъде, без да бъде видян.

КАМАСУТРА

Поклон на дхарма, артха и кама

В началото Бог създаде мъжете и жените и утвърди под формата на заповеди, описани в сто хиляди глави, някои норми, с които да уреди съществуването им според дхарма, артха и кама. Някои от заповедите и по-точно онези, отнасящи се до дхарма, поотделно били написани от Ману Сваямбху; другите, свързани с артха, били съставени от Брихаспати; и третите, засягащи кама, били изложени от Нандин – последовател на Махадева, в хиляди глави.

И така, тези Камасутра (Правила на любовта), написани от Нандин в хиляда глави, били репродуцирани от Шетакету – син на Удалака, в съкратена форма в петстотин глави. На свой ред и това произведение било синтезирано в сто и петдесет глави от Бабхравия – жител на селището Панчала. Тези сто и петдесет глави след това били събрани в седем параграфа, или части, и озаглавени по следния начин:

1. Садхарана (основни аргументи)
2. Сампрейогика (прегръдки и др.)
3. Каня Сампраюктака (съюз на мъже и жени)

4. Бхариадхикарика (за собствената съпруга)
5. Парадарика (за съпругата на другите)
6. Вайсика (за куртизанките)
7. Аупамишадика (за изкуството на съблязняването, подготовки за стимулиране и т.н.)

Шестата част на това последно произведение поотделно е изложена от Датака по искане на жените с публично достойние от Паталипутра. По същия начин Чараяна записал първата част. Останалите части, или по-точно втората, третата, четвъртата, петата и седмата, поотделно били обяснени от: Суварнаабха (втората част), Гхотакамукха (третата част), Гонардия (четвъртата част), Гоникапутра (петата част), Кучумара (седмата част).

Поради това, че произведението, написано от различни автори, почти не могло да се намери и понеже частите, изложени от Датака и от другите, се отнасяли само за особени аспекти от сюжета, а освен това и оригиналното произведение на Бабхравия било трудно за консултиране заради обемността си, Ватса-яна събрал цялото произведение в малко томче като синтез на всичко написано от горепосочените автори.